

Jobb védelem a fogyasztóknak! - Akár három év szabadságvesztés is lehet a termékbemutatón fogyasztót megtévesztő személy „jutalma”

2012. július 13-án került kihirdetésre az új Büntető Törvénykönyv, amelyben kiemelt szerepet kap a fogyasztók védelme. A törvény ugyanis szigorú büntetést helyez kilátásba többek közt azok számára, akik rossz minőségű terméket hoznak forgalomba, vagy valamely termék megfelelőségét hamisan tanúsítják. Emellett súlyos büntetőjogi szankcióval számolhat az is, aki fogyasztókat megtévesztő magatartást tanúsít.

A Fogyasztóvédelmi Egyesületek Országos Szövetsége a **fogyasztók védelme területén előrelépésnek tartja az új Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényt**, amelyben már önálló fejezetben kerülnek nevesítésre a fogyasztók érdekeit és a gazdasági verseny tisztaságát sértő bűncselekmények, a rendelkezések 2013. július elsejétől lépnek hatályba.

1. Az új BTK-ban fokozott hangsúlyt élvez a **termékbiztonság** követelménye, hiszen a jogszabály értelmében három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az, aki **rossz minőségű terméket jó minőségüként hoz forgalomba**. Rossz minőségű a termék akkor, ha az előírt biztonságossági vagy minőségi követelményeknek nem felel meg. Ha pedig nincs ilyen vonatkozó előírás, úgy azon termék számít rossz minőségűnek, amely nem használható rendeltetészerűen vagy használhatósága jelentős mértékben csökkent.

Így bűncselekménynek minősül például, ha valaki a vonatkozó szabványoknak, előírásoknak nem megfelelő elektromos árucikket, például elosztót hoz forgalomba, de ide sorolható a nem megfelelő minőségű élelmiszer forgalomba hozatala is.

Még szigorúbb büntetés kerül kiszabásra, ha valaki **jelentős mennyiségű** vagy **értékű rossz minőségű termékre** követi el a bűncselekményt: ekkor egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés-büntetést is kaphat az illető.

2. A fogyasztókhöz eljutó termékek biztonságosságát szolgálja a **megfelelőség hamis tanúsításának** tényállása is. Ennek értelmében, ha valaki megfelelőségi tanúsítványban, megfelelőségi nyilatkozatban vagy megfelelőségi jelölés használatával tanúsít valótlan adatot, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A bűncselekmény akkor kerül elkövetésre, ha a fenti cselekményt jelentős mennyiségű vagy értékű termék vonatkozásában valósítják meg.

A megfelelőség hamis tanúsításának tényállását valósítja meg ennek alapján többek közt az a gyártó, aki a termék biztonságosságát igazoló CE-jelölést helyez el tömegével legyártott termékein úgy, hogy azt nem vetette alá a kötelező biztonságossági vizsgálatoknak.

3. A **fogyasztók megtévesztésének büntetőjogi tényállása szintén szigorításra kerül.** A törvény itt külön kitér a **termékbemutatók** esetkörére, ennek értelmében: „*Aki szervezett termékbemutatón különleges árkedvezmény vagy árelőny meglétéről, vagy nyerési esélyről megtévesztésre alkalmas tájékoztatást ad, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*” A szervezett termékbemutató fogalma is meghatározásra kerül, így ez alatt a termék forgalmazása céljából szervezett utazást kell érteni vagy az egyes rendezvények alkalmával folytatott kiskereskedelmi tevékenységet.

Bűncselekményt valósít meg továbbá az a kereskedő, aki nagy nyilvánosság előtt vagy jelentős mennyiségű, illetve értékű áru lényeges tulajdonsága tekintetében **megtévesztésre alkalmas tájékoztatást ad azért, hogy termékeit eladhassa** – ez esetben két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az elkövető. Az áru lényeges tulajdonsága lehet például annak összetétele, a rendeltetési cél ellátására való alkalmassága, műszaki jellemzői, eredete vagy származási helye. Az új rendelkezések értelmében így már az is elköveti a „fogyasztó megtévesztése” bűncselekményt - és ahhoz nem szükséges a nagy nyilvánosság, mint feltétel megléte -, aki például annak tudatában ad el nagy értékű légtisztítót egy fogyasztónak, hogy a termék nem is alkalmas a levegő tisztítására.

A fogyasztók életének, egészségének és biztonságának védelméhez fűződő érdek kerül érvényesítésre a fogyasztók megtévesztése minősített esetében: ha ugyanis a fogyasztónak az áru egészségre vagy környezetre gyakorolt hatásával, veszélyességével, kockázataival vagy biztonságosságával kapcsolatos jellemzőivel összefüggésben adnak megtévesztésre alkalmas tájékoztatást, úgy az elkövető már három évig terjedő szabadságvesztés-büntetéssel számolhat.

Tapasztalataink szerint **szükség is van a súlyosabb szankciókra**, elég csupán a termékbemutatók példáját venni: a fogyasztók panaszaikban sokszor számolnak be már az első használat után rögtön berozsdásodó, eldeformálódott „rozsdálló” edénykészletekről, eredeti bőrként reklámozott, csavarjait hullató műbőr-masszázsfolelekről és hasonló silány minőségű árucikkekről.

Ismét az üzleten kívüli értékesítéssel kapcsolatos sok problémát mutatja az a Szövetséghez érkezett megkeresés, amelyben a fogyasztó az alábbiakról számolt be: „*Elcsaltak egy termékbemutatóra, ahol megnyertem egy mágneses matracot, viszont, hogy hozzájussak, félmillió forintért kellett további tartozékokat megvennem.*” – ebben az esetben a kereskedő egyértelműen **megtévesztésre alkalmas tájékoztatást** adott a fentiek szerint.

További információk: Dr. Baranovszky György, ügyvezető elnök 06-30-954-8131